

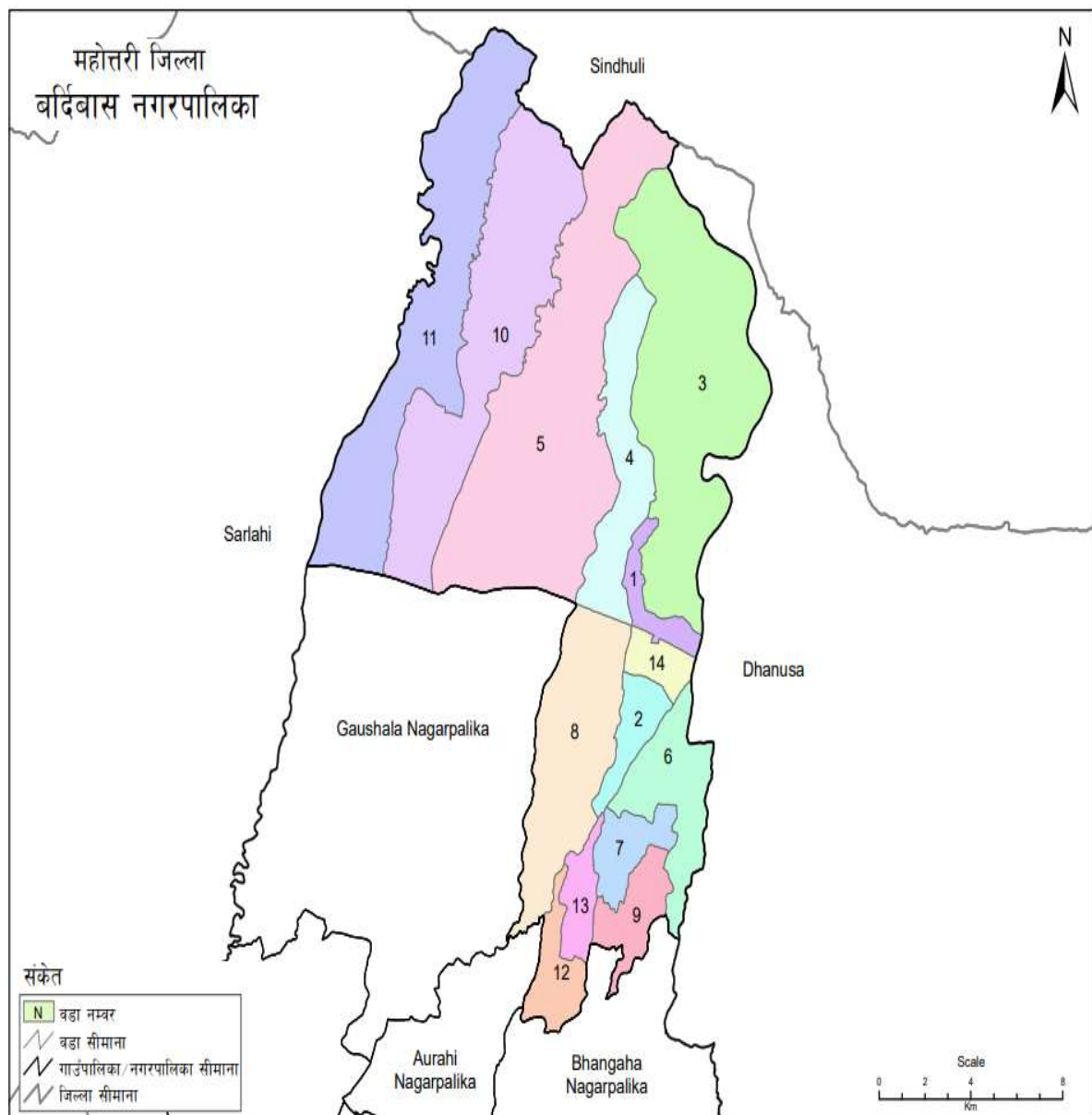
को लैंगिक समानता तथा

बर्दिबास नगरपालिका बर्दिबास, महोत्तरी

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण प्रतिवेदन
परिक्षण आ.व. २०८१/०८२

परिक्षण मिति २०८३ जेष्ठ १० र ११ गते

स्रोत: स्थलरूप नक्सा (स्केल १:२५,०००/१:२०,०००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
MoFALD, 2074

विषयसूची

१.पुष्टभूमि.....	
२.अध्ययनको महत्व.....	
३.लैससास परीक्षणको उद्देश्यहरु	
४.लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु.....	
५.लैससास परीक्षणको विधि र तरीका.....	
६.लैससास परीक्षणका सहभागीहरु.....	
७.तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण र व्याख्या.....	
८.लैससास परीक्षण विश्लेषण औजारहरु.....	
९.तथ्याङ्क को तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण	
१०. लैससास परीक्षण विधिबाट देखिएका लैससासको अवस्था	
१०.१ परीक्षण पश्चात प्रमुख सूचकहरुले प्राप्त गरेको अंक.....	
१०.२.लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरो जालो.....	
११. बर्दिबासनगरपालिकाको लैससास सवल पक्ष सुधार गर्ने पक्ष अवसर र चुनौतीहरु	
१२. लैससास विकास कार्ययोजना.....	
निष्कर्ष.....	
सुझाव.....	
अनुसूचि १ सुचकहरु	
अनुसूचि २ हाजिरी	
अनुसूचि ३ फोटोहरु	

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति:

१. श्री प्रल्हाद कुमारी छेत्री संयोजक (नगरपालिका उपप्रमुख)
२. तारा देवी सदस्य (नगरपालिका उपप्रमुख)
३. श्री राममणि अधिकारी सदस्य (प्र.प्र.अ.)
४. श्री प्रतिमा बिश्वकर्मा सदस्य (दलित संजाल)
५. श्री पुन्य प्रसाद गौतम सदस्य (अपाङ्ग संजाल)
६. श्री यम बहादुर बुढाथोकी सदस्य (जेष्ठ नागरिक संजाल)
७. रेवती प्रसाद पराजुली सदस्य (शिक्षा शाखा प्रमुख)
८. महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक प्रतिनिधि (सदस्य सचिव)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यदल

१. श्री तारा देवी संयोजक (नगरपालिका उपप्रमुख)
२. श्री राममणि अधिकारी सदस्य (प्र.प्र.अ)
३. श्री लक्ष्मी कोइराला सदस्य (कार्यपालिका सदस्य)
४. श्री सुरेश पासवान सदस्य (स्वास्थ्य शाखा प्रमुख)
५. श्री सुषमा कुमारी थापा सदस्य सचिव (महिला तथा बालबालिका शाखा)
६. श्री मिलन कार्की सदस्य (विषय विज्ञ / लैससास परिक्षणकर्ता ओरेक)

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानले दिशा निर्देश गरे बमोजिम समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई आन्तरिकीकरण, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्न आवश्यक भएको छ ।

नेपालको संविधानको धारा १८ मा उल्लेखित समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ । साथै सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, बैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ । नेपालको संविधानको धारा ३८ ले महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ । संविधानले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ । साथै संविधानमा राज्यले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्नसकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई आत्मसात गरिएको छ । सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकार स्थापना गरेको छ ।

सन् २०१५ को सेप्टेम्बरमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघको साधारण सभाले २०१६ देखि २०३० सम्ममा हासिल गर्नुपर्ने दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्य र १६९ वटा उप-लक्ष्यहरू पारित गरेको छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरूले विशेष गरी हरेक व्यक्तिको स्वाभिमान, स्वतन्त्रता, समानताका साथै भोक, गरीबीको अन्त्य गर्दै शिक्षित तथा स्वस्थ जिवनयापनका लागि परिकल्पना गर्दछ । यसका साथै यी लक्ष्यहरूले गरिबीको रेखामुनी रहेका बालबालिका, किशोरकिशोरी, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक अल्पसङ्ख्यक, पछाडि पारिएका तथा सिमान्तकृत समुदाय जस्तै दलित, जनजाति, आदिवासीहरूको आवश्यकताहरूलाई समेट्ने उद्देश्य राखेको छ । चरम गरीबीको अन्त्य गर्न, असमानता हटाउन, विभेदसँग लड्न र पछाडि परेका व्यक्ति र समुहको द्रुत गतिमा प्रगति गर्नका लागि कोही पनि पछाडी नछुट्नु भन्ने मुख्य सिद्धान्तलाई दिगो विकासका लक्ष्यले अंगिकार गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्यले व्यक्तिको मर्यादालाई विकासको मुख्य आधारको रूपमा स्थापित गरेको छ । कोहि पनि पछि नछुट्नु भन्ने अवधारणाले समावेशी र दिगो विकासका उपलब्धि र नतिजा प्राप्तिका लागि विशेषतः परम्परागत रूपमा सिमान्तकृत, विपन्न र जोखिम अवस्थामा रहेका व्यक्ति र समुहलाई विकासको प्रक्रियामा ल्याउने कुराको सुनिश्चित गर्दछ । दिगो विकास लक्ष्य सामाजिक, आर्थिक र वातावरणीय विकासको एक विश्वव्यापी अवधारणा हो । सन् २०३० सम्ममा सबै प्रकारका विभेदहरू उन्मुलन गरी समानता र न्यायमा आधारित समाजको आधार तयार गर्न आवश्यक पर्ने लक्ष्यहरू राखिएका छन् । दिगो विकासका लक्ष्यहरूले समानता र न्यायमा आधारित समाज, मानव, पृथ्वी, समृद्धि, शान्ति जस्ता सवालहरूको साझेदारी मार्फत संभव छ भनी प्रतिबद्धता जनाएको छ । लैङ्गिक समानता दिगो विकास लक्ष्य मध्येको एक महत्वपूर्ण लक्ष्य हो जुन लक्ष्य नं. ५ मा राखिएको छ । यसका साथै लैङ्गिक समानता सबै लक्ष्यहरूमा मुलप्रवाहीकरण गरिएको छ ।

पन्ध्रौ योजना(आर्थिक वर्ष २०७६/०७७-२०८०/०८१) को आधारपत्रमा (क) लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, (ख) बालबालिका तथा किशोरकिशोरी (ग) जेष्ठ नागरिक (घ) अपाङ्गता भएका व्यक्ति (ङ) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण (च) समावेशीकरण लगायतका विषयहरूलाई छुट्टै शिर्षकका रूपमा राखिएको छ । १६औं योजना प्रतिवेदनले समावेशी र समानतामूलक विकास, लैङ्गिक समानता प्रवर्द्धन, सुशासन र उत्तरदायित्व, गरिबी न्यूनीकरण र रोजगारी दिगो विकास लक्ष्यसँग तालमेल मिलाउदै नेपाललाई समावेशी, समानतामूलक र दिगो विकासको दिशामा लैजान GESI (लैससास) लाई केन्द्रमा राख्नुपर्ने स्पष्ट सन्देश दिएको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा नगरपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैससास सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिकरूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको एकिकृत अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको छ । विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबिखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वास जस्ता सामाजिक हानिकारक अभ्यासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउन महिला तथा पिछडिएको तथा पछाडी पारिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिताको व्यवस्था गरिएको छ । योजना छनौट प्राथमिकरण र कार्यान्वयनमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रम जोड दिदै लैससास प्रवर्द्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ । यसका साथै लैससासका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न राज्यले विगत लामो समय देखि नै प्राथमिकताका साथ आवधिक योजना, वार्षिक योजना, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ ।

यसै सन्दर्भमा स्थानीय तहद्वारा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक उत्तरदायी समानता र सामाजिक समावेशीतथा पहुँच मैत्री बनाउन, संवैधानिक एवम् कानूनी उत्तरदायित्व तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न, राज्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेका प्रतिबद्धता अनुरूप कार्य गर्न, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्दै लैङ्गिक उत्तरदायी समावेशी विकासलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई थप मार्ग दर्शन गर्न “लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ अनुसार बर्दिबास, महोत्तरीजिल्लाको बर्दिबासनगरपालिकाको “लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण” सम्पन्न गरिएको छ ।

२.अध्ययनको महत्व:

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यविधि २०७८ ले लैससास क्षेत्रलाई प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिएको छ । नगरपालिकाले वस्तीस्तरबाट योजनाहरूको छनौट देखि प्राथमिकिकरण हरेक चरणहरूमा लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउन लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अन्तर्गत कार्यान्वयन गरिनु पर्ने क्रियाकलापहरूमा थप प्रभावकारिता ल्याउनको लागि पनि लैससास परिक्षणको आवश्यकता रहेको छ । नेपालको

संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धी व्यवस्था प्रस्तावनामा नै उल्लेख गरिएको छ । तत् सन्दर्भमा यस बर्दिबासनगरपालिकाले तर्जुमा गर्ने निति, कार्यक्रम तथा बजेट, बार्षिक योजना तर्जुमा प्रकृया, आयोजना व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन, र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने क्रममा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अवलम्बन गरेको राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक निति बमोजिम तय भएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन के कस्तो अवस्थामा रहेको छ, के कस्ता पक्षहरू राम्रा छन्, के कस्ता पक्षहरू सुधार गर्नु पर्ने हुनसक्छ र कस्ता खालको कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्दा लैससास सम्बन्धि सवालहरू सम्बोधन गर्न सकिन्छ भनेर योजनाबद्ध कार्ययोजना बनाएर अगडि बढ्नको लागि यस बर्दिबासनगरपालिकाले लैससासको हालको अवस्था मूल्याङ्कन तथा पहिचान गर्न र लैङ्गिक उत्तरदायी र प्रभावकारी कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्नको लागि नियमित लैससास परीक्षण गर्न आवश्यक ठहर गरिएको छ ।

३.लैससास परीक्षणको उद्देश्यहरू:

- नेपालकोसंविधान२०७२ रस्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ मा भएको लैङ्गिक समानता सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण निर्देशिका २०७६ ले व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहले अङ्गिकार गरेको नीतिगत व्यवस्था र यसको कार्यान्वयनको अवस्थाको परीक्षण गर्नु ।
- बर्दिबासनगरपालिकाको नीति, योजना र कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणको वर्तमान अवस्था पहिचान र बिश्लेषण गर्नु ।
- बर्दिबासनगरपालिकाको लक्षित समूह महिला, दलित, जनजाति, यौनिक अल्पसंख्यक र अपाङ्गता भएका व्यक्ति लगायत समूहहरूकोसंवामा पहुँच र उपयोगकस्तो छ भन्ने मूल्याङ्कन गर्नु।
- बर्दिबासनगरपालिकाको संस्थागत संरचना, कार्यप्रणाली र जनशक्तिमा GESI समावेशीकरणको अवस्था सुधार गर्न आवश्यक पक्षहरू पहिचान गर्नु।
- बर्दिबासनगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम बजेट निर्माण र खर्च प्रक्रियामालैङ्गिक तथा समावेशी दृष्टिकोणसमावेश भएको छ कि छैन मूल्याङ्कन गरि लैङ्गिक उत्तरदायी वजेट प्रर्वद्धन र कार्यान्वयनमा सुधार गर्नव्यवहारिक सझाव तथा सिफारिसहरूप्रदान गर्नु।
- बर्दिबासनगरपालिकाको “लैससास” सम्बन्धि सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूलाई विषेश कार्ययोजना बनाएर सम्बोधन गर्न ।

- बर्दिबासनगरपालिकाको ऐन, नियम, नियावली, निति तथा कार्यक्रमहरुलाई लैङ्गिक उत्तरदायी र “लैससास” मैत्री बनाउनु।
- बर्दिबासनगरपालिकामा लैससास दिगो विकासका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी कार्य योजना बनाएर कार्यान्वयन गर्नु।

४. लैससास परीक्षणले समेटने क्षेत्रहरु:

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्दा नगरपालिकाको उपलब्ध विभिन्न दस्तावेजहरुको अध्ययन र अवलोकन गरिएको थियो। नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, बार्षिक योजना तथा विभिन्न क्षेत्रगत कार्यक्रमहरुले लैससास क्षेत्रलाई कतिम्म सम्बोधन गरेको छ भनेर अध्ययन गरिएको थियो। यसै गरि लैङ्गिक समानताको सिद्धान्त,समविकासको सिद्धान्त,समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई पालिकाको नीति तथा कार्यक्रमबाट आत्मसात गरिएको वा गरिनु पर्ने विषयहरुको अध्ययनको क्रममा खोजी भएको थियो। लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यविधि २०७८ ले तोकेका क्षेत्रहरुमा नीति, कानून, योजना, संस्थागत व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व मूल विषय क्षेत्र र यी क्षेत्र भित्र पर्ने उपक्षेत्रहरु नीति कानूनमा समावेशिता, योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, वजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व, कार्यप्रणाली समावेशी, समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व, कार्य प्रणालीमा समावेशीकरण, वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता, तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, अनौपचारिक तथा हानिकारक मूल्य, मान्यता, र कुसंस्कार विरुद्ध सचेतना, कानुनी साक्षरता, विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता, पूर्वाधार विकास, प्रजनन स्वास्थ्य, शिक्षा कार्यक्रम, खानेपानी तथा सरसफाई, स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन, सुशासन, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता, सूचना तथा संचार, अनुगमन तथा मूल्यांकन र समन्वय तथा सम्बन्ध विस्तार जस्ता उपक्षेत्रहरु यस लैससास परिक्षणका अध्ययन क्षेत्रहरु रहेका छन्।

५.लैससास परीक्षणको विधि र तरीका:

लैंगिक परिक्षणका लागि बर्दिबासनगरपालिकासँग प्रारम्भिक समन्वय पश्चात पालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण निर्देशिका २०७८ मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरु पार गरि कार्य सम्पन्न गरिएको छ। जसलाई निम्न अनुसार चरणबद्ध उल्लेख गरिएको छ।

(क) तयारी चरण:

यस तयारी चरणमा सर्वप्रथम प्रमुख सहजकर्ताले पालिकासँगको समन्वय सहकार्यबाट पालिका प्रमुख, उप प्रमुख,प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखागत कर्मचारी लैससास हेर्ने कर्मचारी र सूचना अधिकारीसँग अन्तरक्रिया गरि लैंगिक परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरु संकलन गर्ने कार्य गरिएको थियो भने सो क्रममा निर्देशिकामा उल्लेख भए अनुसार नगरपालिका उपप्रमुखको नेतृत्वमा ६ सदस्यीय

कार्यदलपुनर्गठन गरि लैंगिक समानता सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण तयारीका कामहरू सम्पन्न गरिएको थियो । यसका साथै नगरपालिकाबाट तय गरिएका बार्षिक कार्यक्रम योजना, क्षेत्रगत योजना, बार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/बार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, कार्यक्रम तथा निर्णय माइन्सूट, लैससासरणनिति, लैससाससाग सम्बन्धित नीति कार्यविधि र नगरपालिकाको प्रोफाइल आदि दस्तावेजहरू संकलन गरिएका थिए । यी दस्तावेजहरू अध्ययन अवलोकन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरूलाई संकेतहरूमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि प्रशिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त कार्यशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने सुचकहरू प्रस्तुति र प्रिन्ट आउट गर्ने कार्य पनि गरिएको थियो ।

ख) कार्यान्वयन चरण:

- **प्रारम्भिकसूचनासंकलन:** नगरपालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका लागि भए गरेका कार्य प्रगतिहरूका विषयमा जानकारी लिनका लागि प्रमुख सहजकर्ताले नगरपालिका प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, महिला विकास शाखा, सामाजिक विकास अधिकारी, सूचना अधिकारी, अन्य शाखागत कर्मचारी र पदाधिकारीहरू सँग प्रत्यक्ष छलफल गरि समूह विभाजन गरेर सूचनाहरू संकलन गरियो । दस्तावेजहरूको संकलनको क्रममा नगरपालिकाको बार्षिकयोजना, नीति तथा कार्यक्रम, बार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक तथा बार्षिक समिक्षा, अनुगमन प्रतिवेदन, नगरपालिका भौतिक संरचना, पालिकाको प्रोफाइल र कार्यपालिका र समितिहरूबाट गरिएका निर्णय आदि दस्तावेजहरू संकलन र दस्तावेजहरू अध्ययन र अवलोकन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरूलाई प्रश्नावली संकेतहरूमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि प्रशिक्षणबाट समूहगत तयारी गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त कार्यशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने, संकेतहरू प्रिन्ट गरिएको थियो ।
- **लक्षितवर्गसँग छलफल :** नगरपालिकाले बार्षिकयोजनातर्जुमागर्दा विकासमूलक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने क्रममा महिलाबालबालिका यौनिक अल्पसंख्यक र अन्य लक्षित वर्गलाई समावेशीको अवस्था पहिचान गर्न सहजकर्ताहरूले नगरपालिकाको लैङ्गिकहिंसा न्यूनिकरण समूह र महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने सम्पर्क व्यक्तिसँग छलफल गरि लक्षित वर्गलाई विकासको मूलधारमा ल्याउनका लागि भइरहेका पहलहरूका जानकारी लिइएको थियो। साथै दलित समुदायका व्यक्तिसँग छलफल गरि आवश्यक सूचना संकलन गरिएको थियो ।
- **कार्यशाला सञ्चालन :** नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू, पदाधिकारीहरू र सरोकारवालासँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्ने र सो को आधारमा सहभागीहरूले लैंगिक समानता सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने उद्देश्यले नगरपालिकाका प्रमुखको अध्यक्षतामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ बमोजिम दुई दिने कार्यशाला सञ्चालन गरियो । कार्यशालामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा, लैंगिक परीक्षणको उद्देश्य, परीक्षण प्रकृयार विधिहरूको बारेमा

अनुशिक्षण गरिएको थियो । प्रशिक्षण, समूह छलफल र स्व लेखाजोखादस्तावेज अध्ययन विधिबाट अड्क दिने कार्य सम्पन्न गरियो ।

- **(SWOTAnalysis):** लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा नगरपालिकाबाट हुदै र गरिदै आएका अभ्यासहरूको सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूका विषयमा समूहकार्य, प्रस्तुतिकरण गरिनुका साथै हालसम्म आर्थिक वर्षमा गरिएको बार्षिक कार्यक्रम योजनाको आधारमा तयार गरिएको कार्ययोजनाहरूमा लैससास को दृष्टीले प्रभावकारी रुपमाकार्यान्वयन हुननसकेका कार्ययोजनाहरू किन कार्यान्वयन हुन सकेनन् आगामी दिनमा कसरी प्राथमिकिकरण गर्न सकिन्छ जसको महत्व किन छ भन्ने बारेमा छलफल तथा समिक्षा गरिएको थियो ।
- **समूहविभाजनरप्रश्नावलीहरूमाअंकप्रदान:** लैससास कार्यविधि २०७८ अनुरूपका मूल विषय वस्तु अनुसार सहभागीहरूलाई एकमुष्ट प्रश्नावलीहरूमा सामूहिक छलफल गरि प्रमाणको आधारमा सहमतिमा पुष्टि गरि अंक प्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । मूल विषयगत क्षेत्रको आधारमा समूह विभाजन गरी प्रश्नावलीमा भएको निर्देशिका अनुसार १ वा ०.५ अंक प्रदान गरेमा त्यसका लागि सहयोगी प्रमाणहरू के के हुन र कहाँ छन भन्ने दस्तावेज सकलन र अवलोकन गरि प्रमाणिकरणको आधारमा प्रदान गरिएको अंकलाई प्रमाणित गर्ने कार्यमा सहजकर्ताबाट स्पष्टरूपमा सहजीकरण गरिएको थियो ।
- **माकुरीजालो तयार** : अंकप्रदानगरेपश्चातसामूहिक छलफल गरी उनीहरूलेदिएकोअंककोआधारमामाकुरीजालोतयारगरिएकोथियोरसोकोआधारमासहभागीहरूलाईलैंगिकसमानतारसामाजिकसमावेशीकरणकोक्षेत्रमानगरपालिकालेगरेकापहलहरूमाआधारितभइसवलपक्ष, सुधारात्मक पक्षको विश्लेषण गरिएको थियो ।
- **लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण अनुसार आगामी दिनमा गर्ने कार्ययोजना तयार** :
माकुरीजालोरस्तम्भचित्रमाप्राप्तपरिणामकाआधारमासवलपक्षहरूलाईकार्यान्वयनगर्दैअझसवलबनाउदैलैजानेर सुधारगर्नुपर्नेपक्षलाई कार्ययोजना निर्माण गरि प्रभावकारी कार्यान्वयन र फलोअपकोलागि बार्षिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र लागत अनुमान समेत तयार गरि अन्य सरोकारवालाहरूको आवश्यक सहयोगको बारेमा समेत प्रष्ट्याउने कार्य गरिएको छ ।

ग) प्रतिवेदन चरण:

प्रतिवेदन चरणमा लैससास परिक्षण गर्दै गर्दा गरिएका सबै क्रियाकलापहरूलाई मध्यनजर गर्दै सहभागीहरूले प्रश्नावलीहरूमा दिएको अंकको आधारमा माकुरी जालो स्तम्भ चित्र तयार गरिएको थियो भने सो माकुरी जालो सहभागीहरूसँग प्रस्तुत गरेर सवल पक्ष र सुधारात्मक पक्षहरूलाई औल्याइ सवल पक्षहरूलाई अझ राम्रोसँग अगाडि बढाउन र सुधारात्मक पक्षहरूलाई कार्यान्वयन गर्नका लागि काम, जिम्मेवारी, समय सीमा र अनुमानित लागतको आधारमा कार्ययोजना तयार गर्ने काम सम्पन्न गरियो । सो आधारमा समग्र लैससास परिक्षणको प्रक्रियालाई दस्तावेजीकरण गर्ने उद्देश्यले कार्य सम्पन्न प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरियो ।

६. लैससास परीक्षणका सहभागीहरु:

जम्मा सहभागी सख्या	लिङ्ग		सामाजिक समावेशीकरण						
	म	पु	ब्राह्म ण क्षेत्री	जनजाति पहाड तराई	दलित पहाड-तरा ई	मधे शी	मुस्लिम	यौनिक अल्पसंख्य क	अपा ङ्गता
३८	१३	२५	१५	५	३	१५	०	०	१

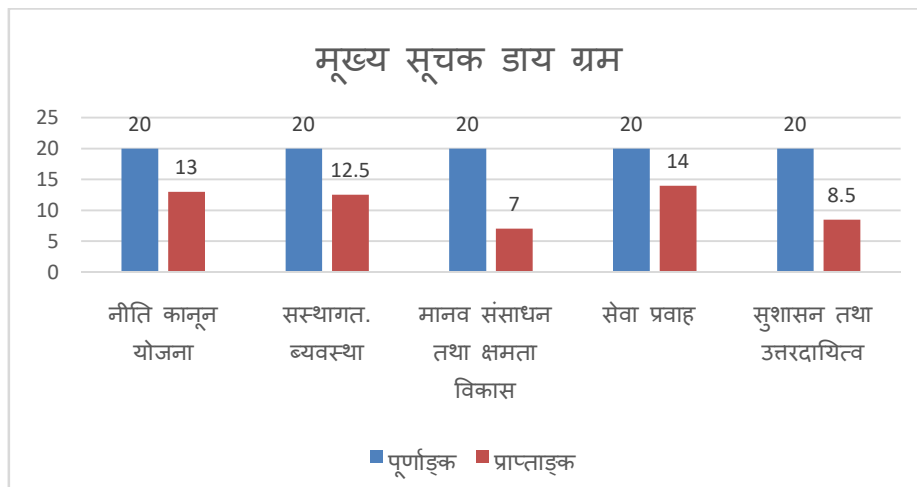
७. तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण र व्याख्या:

बर्दिबास नगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) परीक्षणअन्तर्गत प्रमुख ५ विषयगत क्षेत्र, २२ उपविषय तथा १०० सूचकका आधारमा गरिएको मूल्याङ्कनमा नगरपालिकाले कुल १०० पूर्णाङ्कमध्ये ५५ अङ्कप्राप्त गरेको छ। यसले नगरपालिकाको समग्र लैससास मुलप्रवाहिकरणको अवस्थामध्यम स्तरमारहेको र लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्न आधारभूत प्रयासहरू भए पनि थप सुधार आवश्यक रहेको संकेत गर्दछ।

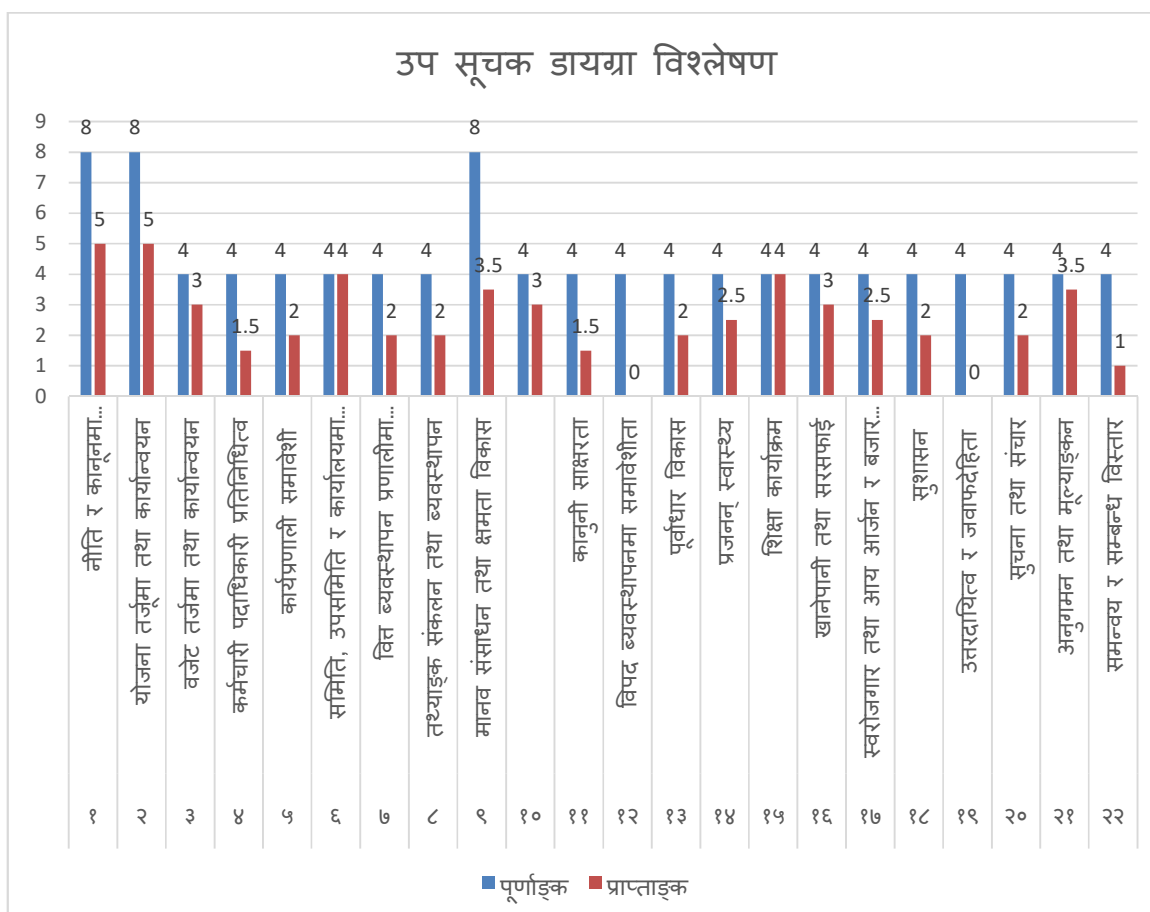
विषयगत विश्लेषणअनुसारसेवाप्रवाह (१४ अङ्क)रनीति, कानुन तथा योजना (१३ अङ्क)क्षेत्रमा अपेक्षाकृत सन्तोषजनक उपलब्धि देखिएको छ।संस्थागत व्यवस्था (१२.५ अङ्क)मध्यम अवस्थामा रहेको छ भनेसुशासन तथा उत्तरदायित्व (८.५ अङ्क)तथामानव संसाधन तथा क्षमता विकास (७ अङ्क)सबैभन्दा कमजोर क्षेत्रका रूपमा देखिएका छन्। यसले लैससासमैत्री संस्थागत संयन्त्रको सुदृढीकरण, कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास, समावेशी योजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा उत्तरदायित्व प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक रहेको स्पष्ट गर्दछ। समग्रमा, नगरपालिकाले विद्यमान सबल पक्षलाई निरन्तरता दिंदै कमजोर क्षेत्रलाई प्राथमिकताका साथ सुधार गर्न सके लैससासको संस्थागत अवस्था थप सुदृढ हुने देखिन्छ।

लैंगिक समानता तथ सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण आ .व . २०८१/२०८२

स्तम्भचित्र विश्लेषण ५ मुख्य विषय शिर्षक:

स्तम्भचित्र विश्लेषण २२ उप विषय शिर्षक:

विश्लेषण खण्डः

८.लैससासपरीक्षणविश्लेषणऔजारहरुः

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका प्रमुख ५ वटा मूल शीर्षक विषयवस्तु र ती विषयवस्तुका पनि थप उपशीर्षक विषयवस्तुका १०० सूचकहरुमा सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकका आधारमा प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरिएको थियो । ती सूचकहरुमा अंक प्रदान गर्दा सहभागीहरुले कस्तो अवस्थामा पूर्णाङ्क अर्थात १ अंक दिने, कस्तो अवस्थामा ०.५ अंक दिने र कस्तो अवस्थामा ० अंक दिने भन्ने विषयमा सहभागीहरुलाई स्पष्ट हुने गरि सहजीकरण गरिएको हुँदा अंक प्रदान गर्ने प्रणाली व्यवस्थित एवम् वैज्ञानिक छ । यसरी सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकको आधारमा माकुरी जालो र स्तम्भ चित्र प्रयोग गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त नगरपालिकाले लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा के कस्ता कामहरु गरिरहेको छ र आगामी दिनहरुमा के कस्ता कामहरु गर्न सकेको खण्डमा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिकाले उल्लेख गरेका प्रावधानहरुको सम्बोधन हुन्छ र लैङ्गिक उत्तरदायी दिगोविकासको लक्ष्यलाई पुरा गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा पत्ता लगाउन SWOT विश्लेषणको अभ्यासलाई पनि लैससास परिक्षणको औजारको रुपमा प्रयोग गरिएको थियो।यो नगरपालिकाको पहिलो लैससास परिक्षण रहेको छ ।परिक्षणबाट नगरपालिकाको आगामी लैससास र उत्तरदायी बार्षिक नीति कार्यक्रम र बजेट तयार गर्नमा मार्गदर्शन गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

९. तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण:

क्रस	मुख्य सुचक	कुल अंक	प्राप्ताङ्क आ व		क्र स	उपसुचक	कुल अङ्क	प्राप्ताङ्क आ व	
			२०८०।०८ १	२०८१।०८ २				२०८०।०८१	२०८१।०८२
१	निती, कानुन, योजना	२०	०	१२	१.१	निती र कानुनमा समावेशीता , सहभागीता	८	०	५
					१.२	योजना तर्जुमा तथाकार्यक्रम	८	०	५
					१.३	बजेट तर्जुमा तथाकार्यन्वयण	४	०	३
कुल प्राप्ताङ्क		२०	०	१३			२०	०	१३
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	०	११.५	२.१	कर्मचारी पदाधिकारीप्रतिनिधित्व	४	०	१.५
					२.२	कार्य प्रणाली रसमावेशी	४	०	२
					२.३	समिति उपसमिति रकार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	०	४
					२.४	वित्त ब्यवस्थापन	४	०	२
					२.५	तथ्यांक संकलन तथाब्यबस्थापन	४	०	२
कुल प्राप्ताङ्क		२०	०	११.५			२०	०	११.५
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	०	८	३.१	मानवसंसाधन तथा ब्यवस्था	८	०	३.५
					३.२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्धजनचेतना	४	०	३
					३.३	कानुनी साक्षरता	४	०	१.५
					३.४	विपद ब्यवस्थापनमा समावेशीता	४	०	०
कुल प्राप्ताङ्क		२०		७			२०	०	७
४	सेवा प्रवाह	२०			४.१	पूर्वाधार विकास	४	०	२
					४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	१२	०	२.५

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

			०	१४	४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	०	४
					४.४	खानेपानी तथा सरसफाई	४	०	३
					४.५	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	०	२.५
कुल प्राप्ताङ्क		२०	०	१४			२०	०	१४
५	सुशासनतथा उत्तरदायित्व	२०		८.५	५.१	सुशासन	४	०	२
			०		५.२	उत्तरयित्व रजवाफदेहिता	४	०	०
					५.३	सुचना र प्रविधि	४	०	२
					५.४	अनुगमन तथामूल्यांकन	४	०	३.५
					५.५	समन्वय र सम्बन्धविस्तार	४	०	१
	कुल प्राप्ताङ्क	२०	०	८.५	कुल प्राप्ताङ्क		२०	०	८.५
	जम्मा प्राप्ताङ्क	१००		५५	जम्मा प्राप्ताङ्क		१००	०	५५

मुख्य उपलब्धीहरू:

१०.लैससासपरीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था:

यस नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परिक्षण गरिसके पछि प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सूचकहरूले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैंगिक समानता सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ ।

लैससास परीक्षणबाट आएका मुख्य उपलब्धी प्राप्तीहरू:

- लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसकेपछि नगरपालिका मार्फत सञ्चालन भइरहेका विभिन्न कृयाकलापहरूमा लैंगिक उत्तरदायी र संवेदनशीलताको अभ्यासको अध्ययन तथा पृष्ठपोषण प्राप्त भएको छ ।
- यस नगरपालिकाले अवलम्बन गरेको लैससास नीति तथा कार्यक्रमहरूको अन्तराल विश्लेषण गरि नयाँ कार्यक्रमहरू सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो । आगामी दिनमा नगरपालिकालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमैत्री बनाई थप सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि पनि परिक्षणले मार्ग प्रष्ट गरेको छ । मुख्यतया लैससास परिक्षण पश्चात निम्नानुसार उपलब्धीहरू तथा प्राप्तीहरू पहिचान भएका छन ।
- निर्णयप्रक्रियामामहिलासहभागिताबढाउनकालागिविभिन्नयोजनाअन्तरगतकाउपभोक्तासमितिमामहिलाहरूकोसभागीताबढेकोछ।
- महिलार लक्षित समूहलैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कार्यक्रम योजना तर्जुमा र लैससास नीति कार्यान्वय बृहत कार्ययोजना तयार र कार्यान्वयन गर्न थालिएको छ ।
- नगरपालिकाले संचालन गरेका कार्यक्रमहरूमा लैससासको दृष्टिबाट अभ्यास गरेकोदेखिन्छ ।
- नगरपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागिहरूको छनौट गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बहिष्करणमा परेका व्यक्ति र समुहलाई प्राथमिकतामा राखेर आवश्यकता पहिचानका आधारमा गर्न सुरुवात गरेको छ ।
- बञ्चितिकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायको लागि विशेष कार्यक्रम तथा बजेटको ब्यबस्था गरिएको छ ।
- महिला अधिकार स्थापना र महिला माथि हुने हिंसा विरुद्धको विभिन्न दिवस र अभियान जस्तै महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, अन्तराष्ट्रिय महिला श्रमिक दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको छ ।
- लैससास अवधारणा अनुसार लैससास रणनीति लैससास कार्यान्वयन बृहत कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने अभ्यास भएको छ ।
- नगरपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागिहरूको छनौट गर्दा समावेशीकरणको दृष्टिबाटव्यक्ति र समुहलाई प्राथमिकतामा राखेर आवश्यकता पहिचानका आधारमा गर्न सुरुवात गरिएको छ ।
- समावेशि सहभागिता लैङ्गिक मैत्री कार्यक्रम योजना तयार कार्यान्वयन प्रभावकारीताको लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको परिक्षण कोडिड गर्न अभ्यास गरिएको छ ।

१०.१. लैससास परीक्षण पश्चात सूचकहरुले प्राप्त गरेका अंक:

५ मूल विषय शिर्षक:

क्र.स	मूलविषय शिर्षक	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	नीति, कानुनयोजना	२०	१३
२	संस्थागतव्यवस्था	२०	१२.५
३	मानवसंसाधनतथाक्षमताविकास	२०	७
४	सेवाप्रवाह	२०	१४
५	सुशासनतथाउत्तरदायित्व	२०	८.५
जम्मा		१००	५५

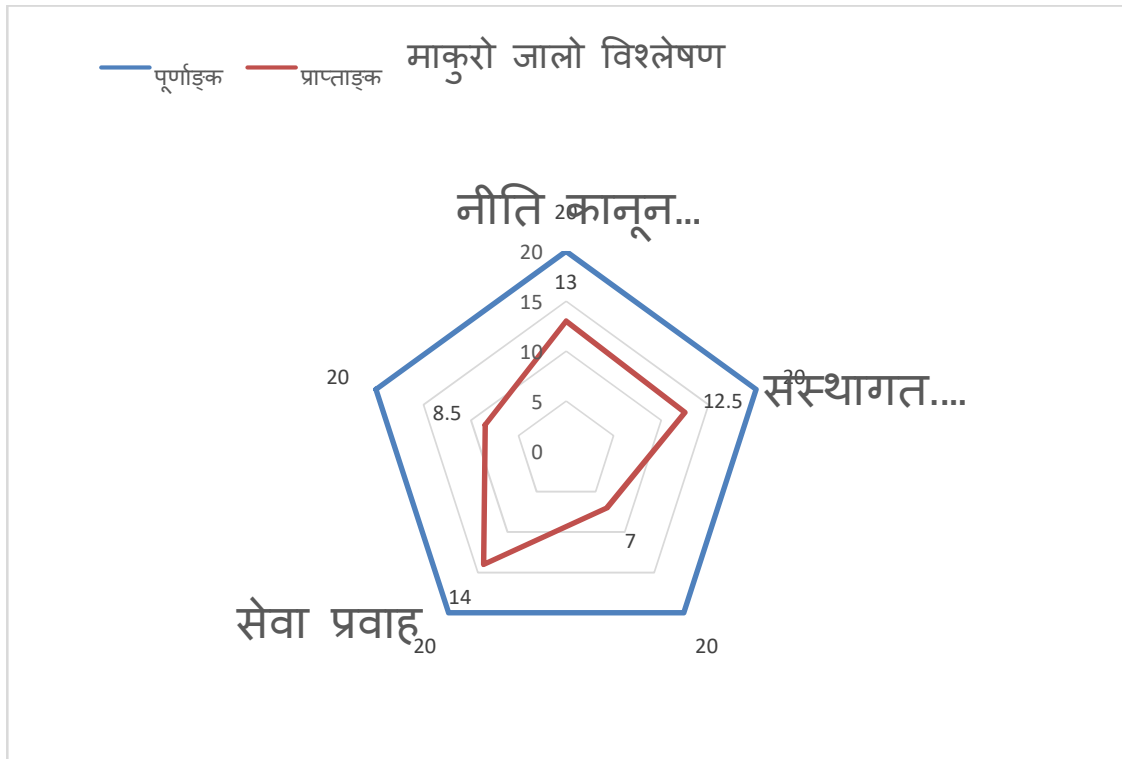
२२ उप विषय शिर्षक:

क्र स	मूल विषय शिर्षक	क्र स	उप सुचक	कुलअङ्क	प्राप्ताङ्क
१	नीति, कानुनयोजना	१.२	नीती र कानुनमा समावेशीता, सहभागित	८	५
		१.२	योजना तर्जुमा तथाकार्यक्रम	८	५
		१.३	बजेट तर्जुमा तथाकार्यन्वयण	४	३
२	संस्थागतव्यवस्था	२.१	कर्मचारी पदाधिकारीप्रतिनिधित्व	४	१.५
		२.२	कार्य प्रणाली रसमावेशी	४	२
		२.३	समिति उपसमिति रकार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	४
		२.४	वित्त ब्यवस्थापन	४	२
		२.५	तथ्यांक संकलन तथाब्यवस्थापन	४	२
३	मानवसंसाधनतथाक्षमता विकास	३.१	मानवसंसाधन तथा ब्यवस्था	८	३.५
		३.२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्धजनचेतना	४	३
		३.३	कानी साक्षरता	४	१.५
		३.४	विपद ब्यवस्थापनमा समावेशीता	४	०
४	सेवाप्रवाह	४.१	पूर्वाधारविकास	४	२

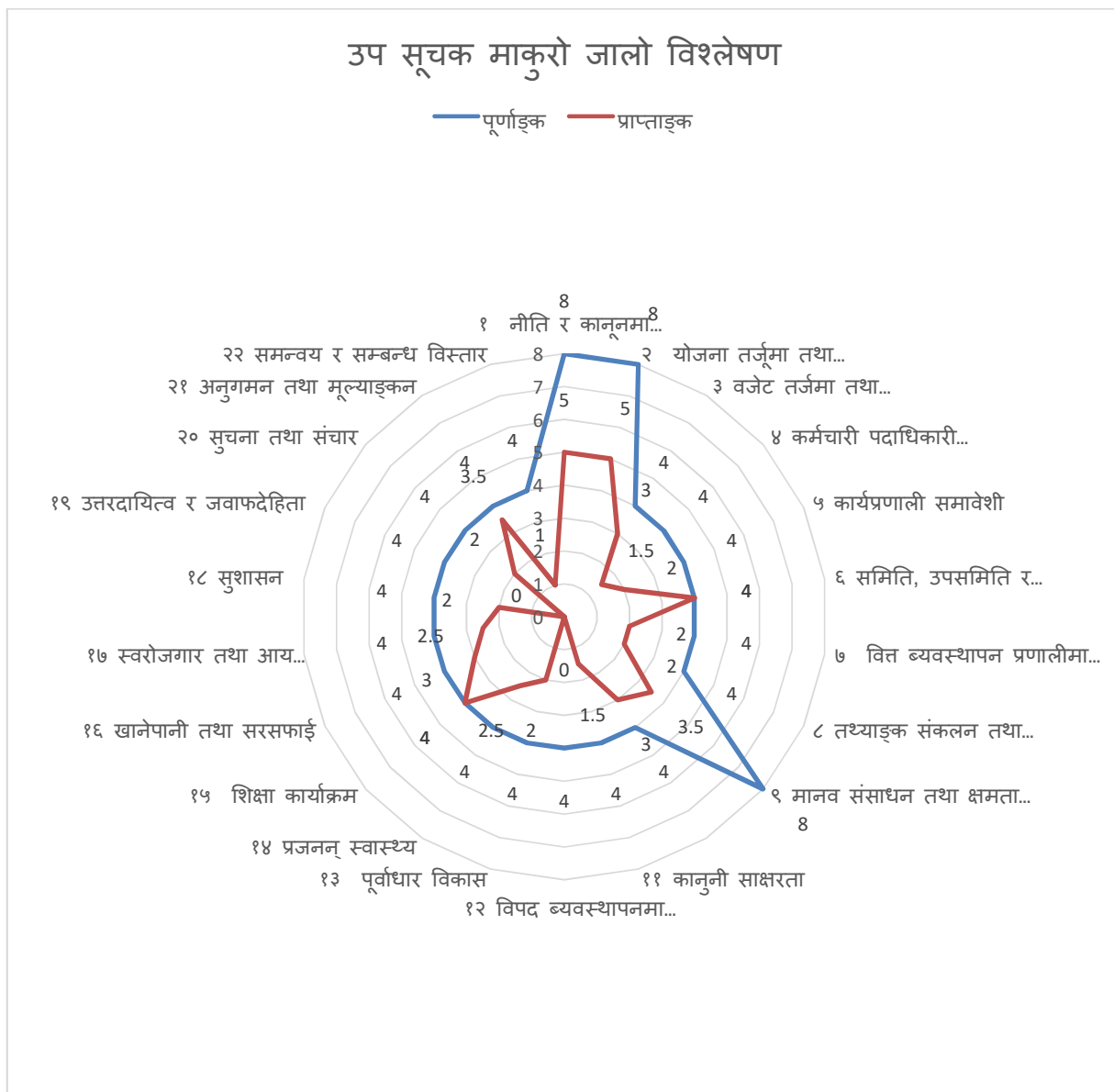
		४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	४	२.५
		४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	४
		४.४	खानेपानी तथा सरसफाई	४	३
		४.५	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.५
५	सुशासनतथाउत्तरदायित्व	५.१	सुशासन	४	२
		५.२	उत्तरयित्व रजवाफदेहिता	४	०
		५.३	सुचना र प्रविधि तथा सञ्चार	४	२
		५.४	अनुगमन तथामूल्यांकन	४	३.५
		५.५	समन्वय र सम्बन्धविस्तार	४	१
				१००	५५

१०.२. लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरी जालो:

माकुरी जालो विश्लेषण (५मूख्य विषय शीर्षक)

माकुरी जालो विश्लेषण (२२ उप विषय शीर्षक)

११. बर्दिबासनगरपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा देखिएको सबलपक्ष, सुधारगर्नुपर्नेपक्ष, अवसर र चुनौतीहरु:

મૂલ વિષય શિર્ષક	સવલ પક્ષ	સુધાર ગર્નુપને પક્ષહરુ	અવસરહરુ	ચુનૌતિહરુ
--------------------	----------	------------------------	---------	-----------

१.लैससास रणनीति तयार भएको ४.लैससास रणनीति तयार भएको ५. संघिय कानुनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बन्चितमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाइ हुने प्रवन्ध मिलाएको । ६.लैगिक हिंसा निवारण कोषको कार्यविधि २०७७ रहेको २ महिला तथा पुरुषमा श्रमको ज्याला समान हुने गरी व्यवस्था गरेको ३ महिला तथा बन्चितकरणमा परेका समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाइ हुने व्यवस्था गरेको ४ लैगिक समानता र महिला तथा बन्चितकरणमा परेकाहरूको लागि बजेट व्यवस्थापन गरी लागु गरेको ५ महिलाहरूको सहभागितामुलक काममा ३३ प्रतिशत सहभागिता अनिवार्य गरेको ६ लैगिक उत्तरदायि तथा समाजिक समावेशि बजेट निर्माण एवम परिक्षण गर्न बजेट व्यवस्थापन गरिएको	१.नगरपालिकाको बनेका सबै नीति रणनीति कार्यविधिहरूको समीक्षा र पुर्वाधार निर्माण गर्ने २ बनेका नीति कार्यविधिहरूलाई कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराइ पालिकाको वेबसाइटमा अवलोड गर्नु पर्ने ३.नियमित बार्षिक रुपमा लैससास परीक्षण र लैङ्गकि उत्तरदायी बजेट कोडिङ्ग गर्नुपर्ने। ४ स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा कम्तीमा ४० प्रतिशत महिला समावेश र कार्यकारी पदमा एकजना महिलाको जिम्मेवारीदिने गरि कार्यविधि बनाउनु पर्ने । ६.बनेका नीति नियमहरूलाई सबै कर्मचारी, कार्यपालिका सदस्यहरु र सरोकारवाला समुदायलाई जानकारी गराउनुपर्ने । ७ स्थानीय श्रम नीतिलाइ प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । ८ सबै पुर्वाधारहरूमा लैङ्गिक उत्तरदायी र लै.स.सा.स मैत्री निर्माण गर्ने । ९.लै.स.सा.स.सम्बन्धीकार्यक्रमहरूमानिश्चितप्रतिशतको आधारमाबजेट निर्धारण गर्नुपर्ने । १० क्षमता विकास योजना कार्यान्वयन कार्यविधि बनाइ लागु गर्नु पर्ने ११टोलविकास संस्थामार्फत विकास निर्माण तथा सामाजिक सचेतना का कार्यक्रम हरु संचालन गरिनु पर्ने १२ कानुनको मस्यौदा तयार गर्दा महिला तथा बन्चितकरणमा परेकाहरूको समेत सहभागिता हुने गरी तयार गर्ने १३ लैससास सम्बन्धि नीति निर्माण गर्नु पर्ने	१. यस नगरपालिकामा कार्यरत विभिन्न सहयोगी संघसंस्थाहरूको सहयोग लिएर लैससास नीति कार्यान्वयन गर्न सकिने । २. लैगिक हिंसामुक्त टोल तथा वडा हुँदै वडा तथा नगरपालिका घोषणाको नीतिबनाई कार्यान्वयन गर्न सकिने । ३.टोल विकास संस्था गठन गरी सामाजिक विकासका कामहरु कार्यान्वयन गराउन सकिने । ४नगरपालिकाको स्थानिय श्रम नीती स्थानिय हिसावले सशोधन गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने ५नगरपालिकाको एकिकृत खण्डिकृत तथ्यांक संकलन गरी सोही आधारमा कार्यक्रम योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने ६ कर्मचारी समावेशीता र समावेशि नेतृत्व विकासकालागि पालिकाले क्षमता विकास योजनाकार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने ७ स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा कम्तीमा ४० प्रतिशत महिला समावेश र कार्यकारी पदमा महिला र सिमान्तकृत समूह राखेर सामुदायिक विकासमा परिचालन गर्न सकिने ८नगरपालिकाको पहुचयुक्त सरना र सेवा प्रवाहको लागि कार्यविधि तयार गरि कार्यान्वयन ल्याउन सकिने ९पालिकाको नीति तथा कार्यक्रम बजेटलाई लैङ्गकि उत्तरदायी बनाउन टोल र वडा स्तरमा प्रभावकारी अभिमुखिकरण गर्न सकिने	१.लैससास सम्बन्धि व्यापक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट तथा दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्न । २ लक्षित वर्ग आफै सशक्त भइ शिक्षित समाज निर्माण गरि राज्यको मुलप्रवाहमा ल्याउन । ३. परम्परागत रुपमा चलि आएको हानिकारक मूल्यमान्यता र कुप्रथालाई सामाजिक सचेतना मार्फत अन्य गर्ना ४ लैससासको विषयलाई संवेदनशी वनाइ कार्यान्वयनमा ल्याउन ५ पालिकाको एकिकृत खण्डिकृत तथ्यांक संकलन गर्नको लागि मानविय तथा प्राविधिक ब्यबस्थापन गर्न ७ पालिकाको कार्यक्रम बजेट योजनालाई लैङ्गिक उत्तरदायी बनाइ कार्यान्वयन गर्न
--	---	---	---

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

२ संस्थागतव्यवस्था	१. निर्णायकतहमा महिलाहरुको प्रतिनिधित्व रहेको २ लैंगिक विकास हेर्ने इकाइ रहेको ३ दुव्यवहार महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता लागु गरेको ४ समिति उप समिति कार्यदलहरुमा महिला तथा बन्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी हुने व्यवस्था रही निर्णय निर्माणममा स्वस्थ ढंगले भाग लिन पाएको,नीतिगत र कार्यगत सुझाव लिन पाएको र सो सुझावको कार्यान्वयन हुने गरेको ५ लैंगिक हिंसा निवारण कोषको व्यवस्था गरी बजेट छुट्याउने गरेको ६ लक्षित वर्गको लागि शसक्तिकरणको बजेट व्यवस्था गरेको ७ समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्था गरी कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने गरेको ८ नगर प्रोफायल बनाएको ९ गरिव तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन गरी नक्साङ्कन गरेको। १० समाजिक सुरक्षा पाउनेहरुको र पञ्जिकरण अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने गरेको	१ समावेशिकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशिकरण सुनिश्चित हुने रणनीति बनाउने २ स्थानीय भाषा ,संस्कृति र रहनसहन बुझ्नेको कर्मचारी र जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली गठन गर्ने ३ सकारात्मक विभेद सम्बन्धि नीति निर्माण गर्नु पर्ने ४ महिला र पुरुष बिचको असमानता हटाउन तथा समाजिक समावेशिकरण बढाउन कार्यनीति निर्माण गर्ने ५ असमानता हटाउन तथा समाजिक समावेशिकरण बढाउन वडा तहमा योजना सम्बन्धि छलफल भए नभएको अनुगमन गर्ने ६ लैंगिक डेस्को र मानव स्रोत व्यवस्थापनको लागि बजेट व्यवस्था गर्ने	१ स्थानीय तहमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण,मानव संशाधन,बजेट लगायतका पक्षहरुमा ऐन, नीति, नियम तथा कार्यविधि निर्माण गरी थप संस्थागत व्यवस्था गर्न सकिने र जनशक्तिको व्यवस्था गर्न सकिने । २ विभिन्न सहयोगी निकायहरुबाट क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न सकिने । ३ टोल विकास संस्थाहरुमा महिलाको सहभागिता गराइ क्षमता विकास गरी लैससास कार्ययोजना कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न सकिने ४ स्थानीय सरकारमा लैंगिक हेल्प डेस्कको ब्यवस्थापन र कार्यान्वयणमा ल्याउन सकिने । ५ नगरपालिकाको बार्षिक तथा नियमित लैससास परिक्षण र लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट कोडिड बजेट ब्यबस्थापन गरी कार्यान्वयणमा ल्याउनु सकिने ६ जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको छुट्टा छुट्टै आचारसंहिता निर्माण गरि पालना गर्न सकिने ७ कार्यक्षमता मापन गरी आवश्यकताको आधारमा क्षमताविकास तालिम सञ्चालन कार्यविधि तयार कार्यान्वयन गर्नसकिने ८ जनप्रतिनिधि कर्मचारी समुदायविचको साझा बुझाइको लागि कार्ययोजना तयार गरि अभिमुखिकरण कार्यगर्न बजेट तयार गरि कार्यान्वयन गर्न सकिने ९ कार्य स्थलको लैङ्गिक हिसा न्यनिकरणको आचार सहिता तयार कार्यान्वयन गर्न सकिने	१ परम्परागत हानिकारक सामाजिक मूल्यमान्यता तथा अन्धविश्वास,कुरिती छुवाछुत लाइ पुर्ण रुपमाअन्त्य गर्नी २ लैङ्गिक उत्तरदायी कार्यक्रम योजना तयार कार्यान्वण ३ लैङ्गिक सवेदनशीलता
--------------------	---	--	---	--

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

३ मानव ससाधन तथा क्षमता विकास	१.लैंगिक तथा समावेशि विकासको लागि बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम गर्ने गरेको २ महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि कार्यक्रमहरुको लागि बजेट विनियोजित गरी कार्यक्रम गर्ने गरेको ३ कार्यान्वयनको लागि मावन स्रोतको व्यवस्था रहेको ४ महिला र बन्चितकरणमा परेका समुदाय लक्षित लोक सेवा कक्षा संचालन भएको ५ महिला बिरुद्ध सबै खाले हिंसा नियन्त्रण गर्ने कार्यक्रम र सो सम्बन्धि बजेट विनियोजित गरी समयमा नै कार्यान्वयन गर्ने गरेको ६ बालविवाह हटाउनको लागि विभिन्न वडाहरुमा सडक नाटक संचालन गरेको बिभिन्न वडालाई वालविवाह मुक्त वडा घोषणा गरेको ७ कानुनी हक अधिकारको विषयमा अनुशिक्षण हुने गरेको ८ विपद व्यवस्थापन कोषको व्यवस्थापन गरी बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरेको	१.पदाधिकारीहरु,कर्मचारीहरुको आचार संहिता तयार गरी लागु गर्नु पर्ने । २ क्षमता विकास योजनालाई कार्यान्वयन गर्नु पर्ने । ३. लक्षितवर्गको संजाल गठन गरि क्षमता विकास तालिम संचाल गर्ने । ४. लक्षित वर्गको लागि नियमित निःशुल्क लोकसेवा कक्षा संचालन गर्नुपर्ने ।	१.क्षमता विकास कार्यका लागि कार्यपालिका सदस्यहरु सकारात्मक धारणा भएको । २. लोकसेवा तयार कक्षाको लागी बजेट शुनिश्चित गरी आवश्यकताको आधारमा कक्ष सञ्चालन कार्यविधि तयार गरी स॥चालन गर्न सकिने । ३ क्षमता विकास योजनालाई संशोधन गरी क्षमता विकास र ब्यवसायिकता तालिमहरु संचालन गर्न सकिने । ४ विभिन्न संघसंस्थाहरुको सहयोगमा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु तय गर्न सकिने ।	१.क्षमता विकास योजना बमोजिम तालिम, भ्रमण तथा गोष्ठि संचालन गर्न प्रयाप्त बजेट व्यवस्था गर्न। २. लक्षित बर्गलाई प्राविधिक शिक्षामा आवद्ध गरि व्यवसायीक बनाउन।
-------------------------------	---	---	---	--

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

- १ महिला तथा बन्चितिकरणमा परेका हरू मैत्री भौतिक पुर्वधारको ड्रोइङ्ग डिजाइन गरी निर्माण गर्ने गरेको
- २ महिला तथा बन्चितिकरणमा परेकालाई सुधारेको सुचो बिधुतिय चुलो वितरण गर्ने गरेको
- ३ परिवार नियोजन मातृशिशु कल्याण विस्तारित खोप जनसंख्या शिक्षा साथै जनस्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम संचालनमा रहेको
- ४ महिला तथा बन्चितिकरणमा परेकाहरुको स्वास्थ्य बिमा गर्न बजेट बिनियोजित गरी कार्यक्रम संचालन गरेको
- ५ बिद्यालय भर्ना अभियान संचालन गरी सबै बालबालिकाहरुलाई भर्नाहुने गरी प्रवन्ध मिलाएको
- ६ आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका तथा बन्चितिकरणमा परेका बालबालिकालाई निशुल्क दिवा खाजा पाठ्य पुस्तक शैक्षिक सामग्री पोशाक र छात्रावितृको व्यवस्था मिलाएको
- ७ पौढ शिक्षा संचालन गरी साक्षरता घोषणा गरेको
- ८ छात्र छात्राहरुको लागि छुट्टै शौचालय सेनेटरी प्याड यौन शिक्षा तथा सहजिकरण कार्यक्रम हुने गरेको
- ९ सरसफाई कार्यक्रम तथा डस्टिविन वितरण हुने गरेको
- १० महिला तथा बन्चितिकरणमा परेकाहरुलाई शिपमुलक तालिम प्रदान गरी आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरेको

- १ निजि भवन निर्माण गर्दा समेत महिला तथा बन्चितिकरणमा परेकाहरुको मैत्री भवनहरुको नक्सा स्वीकृत गरी निर्माण गर्नु पर्ने
- २ गर्भवती महिलालाई जोखिम तथा खतरायुक्त तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि नीति र कार्यक्रम बनाउने
- ३ छुट्टै स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने
- ४ गरिव तथा बन्चितिकरणमा परेकाहरुको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपत मूल्य पसल संचालन गर्नु पर्ने

१. सेवाप्रवाहको सबै संरचनाहरुमा लैंगिकमैत्री बनाउन आवश्यक नीति तथा कार्यविधि तयार गरी कार्यन्वयन गर्न सकिने ।
२. नगरपालिकाको कार्यक्रम गतिविधिहरुको बारेमा प्रभावकारी जानकारी गराउन पहुँच योग्य सुचा संरचना र पालिकाको वेवसाइडलाई समावेशी पहुँच योग्य तरिकाले अध्यावधिक गरि कार्यन्वयन गर्न सकिने
३. नगरपालिकाकव वेवसाइडलाई समावेशी र पहुँचयोग्य बनाउनको लागि प्राविधिक तथा मानविय ब्यबस्थापन गरी कार्यन्वयन गर्न सकिने
४. पालिकाको पाश्र्व चित्र र खण्डिकृत तथ्याङ्क तयार तथा अद्यावधिक गर्न सकिने
५. नगरपालिकाको कार्यक्रम गतिविधिहरुको बारेमा प्रभावकारी जानकारी गराउन पहुँच योग्य सुचा संरचना र पालिकाको वेवसाइडलाई समावेशी पहुँच योग्य तरिकाले अध्यावधिक गरि कार्यन्वयन गर्नसकिने
६. पहाचयोग्य तथा मानवमैत्री पूर्वाधार निर्माण गर्नसकिने
७. पालिकाकोभवन निर्माण आचार सहिता लैससास मैत्री निर्माण गरी कार्यन्वयनमा ल्याउन सकिने
८. वातावरण मैत्री चुलो वितरणमा तयार गर्न कुहिने र नकुहिने फोहोर व्यवस्थापन तथा पुन प्रयोग पहल गर्नसकिने
९. श्रम ऐन कार्यान्वयन गर्नुपर्ने र सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्नसकिने
१०. गाउँपालिकामा शिशु स्याहार महिला तथ ज्येष्ठनागरिक सेवाकेन्द्र तयार गरि कार्यन्वयन गर्नसकिने

१. सेवाप्रवाहको सबै संरचनाहरुमा लैंगिकमैत्री तथा पहुँच योग्य बनाउन आवश्यक बजेट र प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्न ।
२. भौतिक संरचना निर्माण इस्टिमेट अनुसारको कार्य हुन नसक्नु
३. दक्ष जनशक्ति र बजेट ब्यबस्थापनमा

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

	१.प्रत्येक योजनाको सूचना पाटी राख्ने गरिएको । २. योजना अनुसारकोसार्वजिक संनंवाई र सार्वजनिक लेखा परिक्षण भएको । ३. बाल अधिकार महासन्धिमा भएका व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न बजेट व्यवस्थापन भई कार्यान्वयनमा आएको ४. योजना तथा कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याकन भएको ५ लक्षित कार्यक्रम निर्माण तथा कार्यान्वयनर बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजनिक करण गर्ने गरेको ६योजना तथा कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याकन भएको	१ बेइजिङ्घ घोषणा पत्रको प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्नु पर्ने २ संयुक्त राष्ट्रसंघिय बाल अधिकार महासन्धि १९८९ मा गरिएको प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गर्ने ३ नगरपालिकाको कार्यक्रमको नियमित सर्वजनिक परिक्षण सार्वजनिक सुनुवाई पत्रकार भेटघाट तथा सुचनाको सार्वजनिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ४ महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारी गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसंघिय सुरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना मानव अधिकार कार्ययोजना तथा छुवाछत विरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय तहले रकम बिनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्ने	१. वेइजिङ्घ घोषणपत्रका प्रतिवद्धताहरु,दिगो विकासका लक्ष्य, वालअधिकार महासन्धी १९८९ र संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद १३२५ र १८२० मा लै.स.सा.स.सम्बन्धी कार्यक्रमलाई वार्षिक निती तथा कार्यक्रममा समेटेर कार्यन्यण गर्न सकिने २. सबै शाखाको पालिका स्तरीय चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा गर्नुपर्ने ।साथै सावर्जनिक सुनुवाई नियमित सामाजिक परिक्षण गर्न सकिने ३. नेपाल सरकारले स्वीकार गरेका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रय नीति पालिकाको बनेका सबै नीति, रणनीति र कानुनहरुसबैको पहुँचहुने गरी सार्वजनिकरण र कार्यन्वयणगर्न सकिने ४नगरपालिकाको सुशासन कार्यविधि तयार कार्यन्वयण गर्न सकिने ६ नगरसभाले पारित गरेको बजेट तथा कार्यक्रम सबैले सहज बुझ्ने र जान्ने गरि स्थानीय संचार माध्ययम वेवसाईडमा सार्वजनिकिकरण सकिने ७ सबै वडामा टोल विकास समिति गठन भई कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिने ८ योजना तथा कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याकन लैङ्गिक उत्तरदायी र लैङ्गिक मैत्री गराउन अनुगमन प्रतिवेदन लैससास प्रश्नावली र सुझाव हरु राखेर प्रतिवेदन तयारी तथा अभिलेखिकरण गर्न सकिने ९ अनुगमन पश्चात अनिबार्य समिक्षा गरी लैससास सुझावहरु अभिलेखिकरण र कार्यन्वयण गर्न सकिने १० पालिकाको लैससास मैत्रि बजेट कार्यक्रम योजना तयार गर्न पालिकाको लैससास मैत्री नीति कार्यविधिलाई आधार मानेर तयार कार्यन्वयण गर्नसकिने	१.वेइजिङ्घ घोषणपत्रका प्रतिवद्धताहरु, दिगो विकासका लक्ष्य, वालअधिकार महासन्धी १९८९ र संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद को प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० मा लै.स.सा.स.सम्बन्धी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन प्रयास बजेटको व्यवस्थापन गर्न र लैससास महत्व बुझाउन
--	--	---	---	---

बर्दिबासनगरपालिका
लैङ्गिकतथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना

जेष्ठ २०८३

बर्दिबास नगरपालिका										
लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना										
जेष्ठ, २०८३										
मूल शिर्षक		अवस्था सुधारका लागि		क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि		थप दायित्व पर्ने । नपर्ने	
		आवश्यक क्रियाकलाप								
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता			पर्ने	नपर्ने
नीति, कानून र योजना २०	०।५	१.१. लैङ्गिक समानता रसामाजिक समावेशिकरण नीति तयार गर्ने		महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका रनगरपालिका क्र	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	१ महिना			नपर्ने
		लैससास समिति गठनगर्ने		महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	१५ दिन			नपर्ने
		१.३ लै.स.सा.स.सम्बन्धि ऐन , नियम ,कार्यविधि र निर्देशिका तयार गर्ने		महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका र नगरसभा	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	६ महिना			नपर्ने

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

	लै.स.सा.स. सम्बन्धिखण्डीकृत तथ्यांक तयार	महिला बालबालिका शाखा	नगर सभा	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	६ महिना		नपर्ने
	लै.स.सा.स. सम्बन्धि Need Assessment	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	वडा समिति रकार्यपालिका	प्रत्येक वर्ष जेष्ठमहिना		नपर्ने
	GESI AUDIT को समिक्षातथा सुधार कार्यक्रम	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	प्रत्येक वर्ष को पौषमहिना		नपर्ने
	GESI AUDIT	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	प्रत्येक वर्ष को असोजमहिना		नपर्ने
संस्थागत व्यवस्था २०	१.१.लै.स.सा.स. मैत्रीपदपूर्ति रणनीति निर्माण	प्रशासन	कार्यपालिका	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	६ महिना		नपर्ने
	१.२. GESI Committee नियम रुपमा बैठक राखेर समिक्ष्य तथा अभिलेखिकरण गर्ने	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	३ महिना		नपर्ने
	१.३ लै.स.सा.स. कोषनिर्माण	महिला बालबालिका शाखा		नगरपालिकाको कार्यालयर सरोकारवाला सबै	६ महिना		

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०		कार्यालयमा लैङ्गिकडेस्क स्थापना	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	नगरपालिकाको कार्यालय सरोकारवाला सबै	६ महिना		नपर्ने
		१.१. लै.स.सा.स.सम्बन्धि क्षमता विकास कार्यक्रम	महिला बालबालिका शाखा	नगर सभा	महिला बालबालिका शाखा	प्रत्येक वर्षको माघमहिना		नपर्ने
		१.२.मानव संसाधन विकासइकाई स्थापना	प्रशासन शाखा	नगर सभा	प्रशासन शाखा	६ महिना		नपर्ने
		१.३ लै.स.सा.स.सम्बन्धि क्षमता विकास कार्यक्रम को पृष्ठपोषण	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	प्रत्येक वर्षको माघमहिना		नपर्ने
		१.४Beijing Declaration सम्बन्धि अभिमुखिकरण	महिला बालबालिका शाखा	नगर सभा	महिला बालबालिका शाखा	६ महिना भित्र		नपर्ने
		१.५लैङ्गिक हिंसा रहितस्थानीय तह घोषणा	महिला बालबालिका शाखा	नगर सभा	कार्यपालिका	१ वर्ष		नपर्ने
		लै.स.सा.स. सम्बन्धिएन, कानून, नियम र कार्यविधि सम्बन्धि जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी लाई अभिमुखिकरण	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	६ महिना भित्र		नपर्ने

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

		लै.स.सा.स. लक्षितविपद व्यवस्थापन रणनीति निर्माण	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	६ महिना		नपर्ने
सेवा प्रवाह २०		१.१.लै.स.सा.स. मैत्रीपूर्वाधार निर्माण	प्राविधिक शाखा	कार्यपालिका	प्राविधिक शाखा	६ महिना		नपर्ने
		१.२. गर्भवती महिलाकोप्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि नीति निर्माण	स्वास्थ्य शाखा	कार्यपालिका	स्वास्थ्य शाखा	६ महिना		नपर्ने
		१.३.कार्यलयमा स्तनपानकक्ष निर्माण	स्वास्थ्य शाखा	नगर सभा	स्वास्थ्य शाखा	६ महिना		नपर्ने
		स्थानीय तह साक्षरघोषणा	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	१ महिना		नपर्ने
		पानीको श्रोतपुनार्जिविकरण तथा रिचार्जिंग	प्राविधिक/योजनाशाखा	कार्यपालिका	प्राविधिक/योजनाशाखा	१ महिना		नपर्ने
		गरिब तथा बेरोजगारकोनक्सांकन	रोजगार शाखा	कार्यपालिका	रोजगार शाखा	६ महिना		नपर्ने
		सुपथ मुल्य सहकारीपसल/कोशेली घर स्थापना	MEDPA/योजना	कार्यपालिका	MEDPA/ योजना	६ महिना		नपर्ने
सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०		१.१.महिला विकासकोलागि BEIJING Declaration मा भएको १२ बुंदे प्रतिबद्धता कार्यान्वयन कार्ययोजनातयार गर्ने	महिला तथाबालबालिका	कार्यपालिका	कार्यपालिका	३ महिना		नपर्ने

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

	१.२.UNCN Declaration 1989 को प्रतिबद्धता कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार	महिला तथाबालबालिका	कार्यपालिका	कार्यपालिका	३ महिना		नपर्ने
	लै.स.सा.स. मैत्रीसार्वजनिक परिक्षण, सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र नियमित पत्रकार भेटघाट	प्रशासन	कार्यपालिका	कार्यपालिका	प्रत्येक वर्ष		नपर्ने
	जनप्रतिनिधि तथाकर्मचारीको आचारसंहिता निर्माण	प्रशासन	कार्यपालिका	कार्यपालिका	६ महिना		नपर्ने
	कार्यालयको सुचनास्थानीय भाषामा प्रसारण	प्रशासन	कार्यपालिका	कार्यपालिका	६ महिना		नपर्ने
	लै.स.सा.स.कार्यक्रमको अनुगमन संयन्त्र तथा कार्यविधि तयार	महिला तथाबालबालिका	कार्यपालिका	कार्यपालिका	६ महिना		नपर्ने
	UN को CEDAW को बुदाकार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गर्ने	महिला तथाबालबालिका	कार्यपालिका	कार्यपालिका	६ महिना		नपर्ने

निष्कर्षः

बर्दिबास नगरपालिकामालैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८बमोजिम आवश्यक नीति, योजना, कार्यक्रम, बजेट तथा अन्य सम्बन्धित दस्तावेजहरूको अध्ययन, समीक्षा तथा कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको सहभागितामा सम्पन्न दुईदिने कार्यशालामार्फत स्व-मूल्याङ्कन विधिबाट लैससास परीक्षण सम्पन्न गरिएको हो। परीक्षणबाट नगरपालिकाले कुल १०० पूर्णाङ्कमध्ये ५५ अङ्कप्राप्त गरी लैससास कार्यान्वयनको अवस्थामध्यम स्तरमा रहेको देखिएको छ। विषयगत विश्लेषणले नीति, कानून तथा योजनाक्षेत्रमा अपेक्षाकृत सन्तोषजनक उपलब्धि हासिल भएको देखाए पनि संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सुशासन तथा उत्तरदायित्व तथा सेवा प्रवाहक्षेत्रमा अपेक्षाकृत सुधारको आवश्यकता रहेको स्पष्ट भएको छ। विशेषगरी मानव संसाधन तथा क्षमता विकाससुशासन तथा उत्तरदायित्वक्षेत्रमा न्यून प्राप्ताङ्कले कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको क्षमता अभिवृद्धि, संस्थागत संयन्त्रको सुदृढीकरण, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व तथा समावेशी सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता औँल्याएको छ।

परीक्षणबाट प्राप्त निष्कर्षले नगरपालिकाले वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा प्रक्रियामै लैससासलाई मूलप्रवाहीकरण गर्दै लैससास नीति, अन्य क्षेत्रगत योजनालाई आधार बनाई स्पष्ट, मापनयोग्य र कार्यान्वयनमुखी कार्ययोजना तयार गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखाएको छ। यसका साथै योजना, बजेट, कार्यक्रम, सेवा प्रवाह, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई लैङ्गिक उत्तरदायी, समावेशी र जवाफदेही बनाउँदै लैजान आवश्यक छात्यसैगरी, नगरपालिकामा सञ्चालन भएका लैससाससम्बन्धी कार्यक्रम, उपलब्धि तथा सिकाइहरूको व्यवस्थित अभिलेखीकरण र लैससास दृष्टिकोणबाट दस्तावेजीकरण गर्ने अभ्यासलाई संस्थागत गर्नु आवश्यक देखिन्छ। यसले भावी योजना निर्माण, अनुगमन तथा परीक्षण प्रक्रियालाई थप प्रमाणमा आधारित, प्रभावकारी र उत्तरदायी बनाउन सहयोग पुऱ्याउनेछ।

समग्रमा, बर्दिबास नगरपालिकाले लैससास मूलप्रवाहीकरणतर्फ सकारात्मक प्रगति हासिल गरेको भए पनि जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा समुदायस्तरमा लैससाससम्बन्धी साझा बुझाइ, संस्थागत क्षमता र कार्यान्वयन दक्षतालाई थप सुदृढ बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। त्यसैले नीतिगत प्रतिबद्धतालाई पर्याप्त बजेट, स्पष्ट कार्ययोजना, प्रभावकारी समन्वय, नियमित अनुगमन तथा निरन्तर क्षमता विकाससँग जोड्दै कार्यान्वयनमा लैजान सके नगरपालिकाले समावेशी, लैङ्गिक उत्तरदायी, सामाजिक रूपमा न्यायपूर्ण तथा सुशासनमा आधारित स्थानीय शासन प्रणाली स्थापना गर्न उल्लेखनीय सफलता हासिल गर्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ।

सुझावहरूः

बर्दिबासनगरपालिकालेलैङ्गिकसमानतारसामाजिकसमावेशीकरणनीति,कानूनकार्यक्रमनिर्माण,कार्यान्वयन, मुल्यांकनतथाअभिलेखिकरणगरिनगरपालिकालालैससासमूलप्रवाहीकरणतर्फ डोर्याउदै गएको देखिन्छ।यसलाई निरन्तरता दिनलैससासकार्यान्वयन तथा निर्देशन

समिति, नगरकार्यपालिका तथा कर्मचारीहरूले प्रतिबद्धता जाहेर गरे अनुसार लैससास वृहत कार्य योजना कार्यान्वयन माल्याउन आवश्यक छ। नगरपालिकाको लैससास परीक्षण पछि पालिकालाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री तथा समावेशी बनाउनका लागि निम्न सुझावहरू रहेको छ।

१ पालिकाको लैससास कार्यान्वयन तथा मूल्यांकन समितिको नियमित बैठक सञ्चालन अभिलेखिकरण र लैङ्गिक समानता सामाजिक समावेशीकरण नीति (GESI Policy) तयार र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने।

२ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका सबल पक्षहरूको निरन्तरता र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूको लागि बनाइएको कार्य योजना पालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम योजनामा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने

३ पालिकाको शाखागत त्राइकासिक अर्धवार्षिक र वार्षिक प्रतिवेदनलाई समायोजन गरि पालिकाकोल बार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी वेवसाइटमा राख्नु पर्ने

४ कार्य स्थलमा हुने सबै हिंसा तथा यौन दूष्यवहार, शोषण तथा उत्पीडन रोकथाम नीति निर्माण र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने

५ पालिकामा बनेका सबै नीति, निर्देशिका एन कार्यविधि बारेमा पालिकाका जनप्रतिनिधि कर्मचारीहरूलाई नियमित रुपमा नीति तथा कार्यक्रमका बजेट विनियोजन गरी जानकारी तथा अभिमुखिकरण गर्नुपर्ने

६ जनप्रतिनिधि र कर्मचारी आचारसंहिता तयार गरि फ्लेक्समा पालिकामा सबैले देख्ने ठाउँमा टाँस गर्नुपर्ने

७ अनुगमन प्रतिवेदन ढाँचालाई लैससासको दृष्टिकोणबाट परिमार्जन गरी सोही आधारमा सुझाव तथा पृष्ठपोषण गरी अनुगमन समितीले प्रतिवेदन तयारी नियमित रुपमा लैससास हिसावले समिक्षा र अभिलेखिकरण गर्ने

८ अनुगमनबाट प्राप्त सुझावहरू प्राथमिकीकरणका आधारमा बार्षिक कार्यक्रम योजनामा राखेर कार्यान्वयन गरी भए नभएको मूल्यांकन गरि अभिलेखिकरण गर्नु पर्ने

९ पालिकाको कर्मचारीहरूको क्षमता तथा आवश्यकता मूल्यांकन गरी, प्राथमिकीकरणको आधारमा क्षमता अभिवृद्धिका तालिमको आयोजना तथा समावेशीताको आधारमा सहभागिता गराउनु पर्ने ।

१० जबाफदेहिता र पारदर्शिता सुनिश्चितताका लागि पालिकाको वेवसाइट अध्यावधिक गर्न आवश्यक कर्मचारीहरूको टिम तयार र क्षमता अभिवृद्धि गरी निरन्तर अध्यावधिक गर्नुपर्ने

११ पालिकाले तयार गरेका सबै नीति, निर्देशिका, कार्यविधि र योजना तथा निर्णयहरूलाई अनुमोदन गरी पालिकाको वेवसाइटमा अपलोड गर्ने ।

१२ महिला तथा पाछाडि पारिएका सिमान्त कृत समुदायलाई लक्षित गरी प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरुको बारेमा वडा भेला गराई जानकारी दिनुपर्ने र सो सुविधामा उनीहरुको सहज पहुँच भए नभएको सुनिश्चि गर्न सुचकहरु तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने

१३ बेजिड घोषणाका प्रतिवद्धता सिड यूपिआर १३२५ र १८२० का कार्यक्रम सञ्चालनका लागि नीति कार्यक्रम बजेटमा राखि कार्यक्रम सञ्चमलन गर्नु पर्ने

१४ पालिकाको श्रम एन र लैंगिक डेस्क निर्माण र प्रभावकारी कार्यान्वयन योजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्नुपर्ने

१५ पालिकाको समग्र श्रमिकहरु सिजनल बसाइसराइ, बैदेशिक रोजगारमा गएका महिला पुरुष श्रमिक, र महिला घरेलु श्रमिकहरुको एकृत तथ्यांक संकलन र अभिलेखिकरण गरी श्रमिकहरुको स्थानिय ब्यबसायिक योजनाको लागि कार्यक्रमय तयार गरि कार्यान्वयन गर्नु पर्ने

१६ पालिकाको लैससास निति रणनीती र लैससास कार्यान्वयन बृहत कार्ययोजनाको आधारमा बार्षिक कार्यक्रम योजना तयार कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

१७ टोल विकास समितिहरु गठन र कार्यान्वयन पहल र पालिकाको सबै समिति उपसमितहरुमा समावेशी र लैससास मैत्री बनाउन महिला र लक्षित समूहको नेतृत्वलाई प्राथमिकता दिएर कार्यान्वयन गर्ने

१८ पालिकाले तयार गरेका सबै नीति कार्यविधिहरु र पालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरु राजपत्रमा स्वीकृत गराइ वेवसाइडमा अपलोड गर्ने र पालिको वेवसाइड अध्यावधिक गरि निरन्तर सुचना प्रवाह गर्नु पर्ने

१९ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका सवल पक्षहरुको निरन्तरता र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुको लागि बनाइएको कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने।

२० नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा लैससासमैत्री बजेटको प्राथमिकीकरण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

२१ प्रत्येक वर्ष पालिका भित्रैबाट वा विज्ञको सहयोग तथा सहजिकरणमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण र लैससास बजेट परिक्षण गर्ने गराउने ।

२२ लैससास कार्यान्वयन समितिको बैठक निरन्तर बसेर लैससास कार्ययोजना निर्माण कार्यान्वयन गर्न छलपल र समिक्षागरी तत्काल निर्णय गर्नुपर्ने र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने

२३ जिल्ला ओसीएमसीको अर्धबार्षिक र बार्षिक प्रतिवेदन तथ तथ्यांक संकलन अभिलेखिकरण २४ सुझाव पेटिकाको प्रभावकारी कार्यान्वयनकालागि समिति गठन गरी मासिक रुपमा निरन्तर खोल्ने र अभिलेखिकरण साथै टोल फ्रि नम्बरको जानकारी र सुचना अभिलेखिकरण गर्नु पर्ने

२६ बार्षिक नीति बजेट कार्यक्रम तयार गर्नु पुर्व लक्षित समूहसँग छलफल र सुझाव संकलन गर्नु पर्ने

२७ सबै कर्मचारीहरुको क्षमता आवश्यकता पहिचानको आधारमा बार्षिक नीति कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरी लैससास र उत्तरदायी सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्नु पर्ने

अनुसूचि १ सुचकहरु
बर्दिबासनगरपालिका बर्दिबास, महोत्तरी

तालिका १: लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मूल्याङ्कनका सूचक र मापनका अवस्थाहरु

नोट: मूल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक, मध्यम अवस्थालाई ,५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ । तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा ' , '१'५ अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यी सूचकमा गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन '०' र , '५. हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

सि नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अंक	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ता ङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार

१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमा समावेशिता सहभागिता	८	१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे \ नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन र सहभागितामूलक हुने गरेको	नीति तथा कार्यक्रमको शब्दावली
२				१.१.२	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे । नगरेको	०-१	०	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	

३				१.१.३	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भए । नभएको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश नभएको	नीति,
---	--	--	--	-------	---	-----	-----	---	---	--	-------

४				१.१.४	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरु छन । छैनन्? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको	GESI रणनीति
---	--	--	--	-------	--	-----	-----	---	--	--	-------------

५				स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान राखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने खालका केही प्रावधानमात्र समावेश गरिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नकुनै प्रावधान नराखिएको	GESI रणनीति
६				संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितिमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितिमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहिअनुरूपकार्यान्वयन हुनेगरेको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितिमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथावञ्चितिमा परेको समुदाय माथि हुनेहिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	न्ययीक समिति, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरीक शाखा,OCMC

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

७			१.१.७	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको	०-१	१	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको	प्रधानमन्त्री स्वरोजगार , श्रम ऐन, उजुरी आको छैन , श्रमको सम्मान भन्ने कार्यक्रम
८			१.१.८	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानरहे । नरहेको	०-१	१	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरुरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधाननरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधाननरहेको	सुरक्षीय अप्रवासी
९	योजना तर्जुमा तथाकार्यान्वयन	८	१.२.१	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति,कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति , कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	कार्यविधि भएको _ग्रामिण महला को जिविकोपार्जन

१०				१.२.२	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको	०-१	०.५	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोलागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेनगरेको	बजेट किताव
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	---	---	---	------------

११				१.२.३	स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यक्रमहरूलाईसमेटे नसमेटेको परीक्षण)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	सूची संकलन गर्दाको minute
१२				१.२.४	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्यछलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको	

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

१३				१.२.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए । नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन)	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको	
१४				१.२.६	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे । नगरेको	०-१	१	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानताप्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्नेनगरेको	बजेट किताब विभिन्न कार्यक्रम संचालनमा रहेको ।

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

१५				१.२.७	स्थानीय तहकायोजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबने । नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रुपमा प्रत्यक्ष लाभर केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको	मुसर समुदयको बिमा , चमार समुदायको लागि लोकसेवाअयोग तयारी कक्षाको प्रतिबेदन र मैनुट , ग्रमिन्महिलाको कार्यक्रमको प्रतिबेदन र मैनुट
१६				१.२.८	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए नदिएको	०-१	१	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भएको ,मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको	कार्यपालिकाको माइन्सूट, योजना संचलानमा महिला सहभागीता

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

१७		बजेट तर्जुमा तथाकार्यन्वयन	४	१.३.१	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए । नगरिएको ?	०-१	१	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	वडा भेला मिनेट
१८				१.३.२	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए । नगरिएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न कहिले काहीँ बजेटको व्यवस्था हुने गरेको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको	बजेट किताव

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

१९				१.३.३	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए । नगरिएको ?	०-१	०	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेशभएपनि पर्याप्त नभएको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटव्यवस्था हुने नगरेको	
२०				१.३.४	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गरिए । नगरिएको ? (बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान)	०-१	१	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि कहिले कहीं बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।		नीति तथा कार्यक्रम

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

२१	संस्थागत व्यवस्था २०	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.१.१	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोछ।छैन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था ।	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व नरहेकोअवस्था	कर्मचारी लिस्ट
२२				२.१.२	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने र नीति लिइएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने र नीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायमध्येबाट केही समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी प्रतिनिधित्व हुनसक्ने र नीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने र नीति लिइएको छैन ।	

२३				२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको ।	०-१	°	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको ।	
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	--

२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको । नलिएको	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवाप्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम माईन्यूट
२५		कार्यप्रणालीसमावेशी	४	२.२.१	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति छ । छैन ?	०-१	०	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको ।	

२६				२.२.३	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ।छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको ।	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरीक शाखा
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	---	---------------------------------------

२७				२.२.३	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको ।	कार्यपालिकाको माइन्सूट
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--	------------------------

२८				२२४	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे नगरेको	०-१	०	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको	
----	--	--	--	-----	--	-----	---	---	---	---	--

२९		समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.३.१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहे ।नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा केहीकोमात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था नरहेको ।	समिति उप समिति गठन माइन्सूट
३०				२.३.२	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए । नपाएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	कार्यपालिकाको माइन्सूट

३१				२.३.३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	पालिका feedback फारम
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	---	----------------------

३२				२.३.४	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको प्रायः कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन कहिले काहीँमात्र हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	नीति कार्यक्रम
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	--	----------------

३३		वित्त व्यवस्था पनप्रणा लीमा समावेशि ता	४	२४.१	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको । नगरिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयननभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	लैङ्गिक हिसां निवारण कोष
३४				२४.२	के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	०.५	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतरउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	नीति कार्यक्रम

३५				२.४.३	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएकोछ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	
३६				२.४.४	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	१	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	नीति कार्यक्रम

३७		तथ्या ङ्क सङ्कल न तथाव्यव स्थापन	४	२.५.१	के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका गरेको छ ? (लिङ्ग ,उमेर , र आर्थिक स्थिति ,जात आदि) (गाउँ।नगर प्रोफाइल)	०-१	१	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याङ्क संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्याङ्कको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्याङ्कको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , क र आर्थि ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनपनि नगरेको ।	website
----	--	---	---	-------	--	-----	---	---	---	--	---------

३८				२.५.२	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गर । नगरेको (गाऊं।नगरप्रोफाईल)	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको	website
३९				२.५.३	के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधारमा स्थानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

४०				२.५.४	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	पञ्जीकरण शाखा
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथाक्षमता विकास	८	३.१.१	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए । नआएको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	छुट्टै कार्यक्रम र बजेट रहेको तर कार्यविधि नरहेको

४२				३.१.२	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।क मर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वाछैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो वा थिएन ?	०-१	°	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।क मर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कम र्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	---	--

४३				३.१.३	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	°	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको , महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको ।	
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	--	--	--

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

४४				३.१.४	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन ।छैनन् ? सो अनुसारको वजेटविनियोजन गरिएको छ ।छैन ?	०-१	०	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूभएपनिसो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	
४५				३.१.५	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	१	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको ।	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नगरीक शाखा बाट

४६				३.१.६	के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको ।	
४७				३.१.७	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको । (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	बजेट किताव, कार्यक्रम संचालन माइन्सूट

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

४८				३.१.८	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएकोछ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको ।	
४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध	४	३.२.१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको सोह्र दिने अभियान कार्यक्रम, महिला दिवस

५०		जनचेतना		३.२.२	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)	०-१	०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको ।	
५१				३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नेगरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्नेगरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको ।	महिला दिवस

५२				३.२.४	के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै)जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	वालविवाह मुक्त वडा घोषणा कार्यक्रम संचालनमा रहेको
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	---	--	---

५३		कानूनी साक्षरता	४	३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको ।	कार्यक्रम संचालनको माइन्सूट
----	--	-----------------	---	-------	---	-----	-----	--	--	--	-----------------------------

५४				३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	°	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाई मात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	---	--

५५				३.३.३	के महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण)	०-१	०	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेनियमितरूपमा अनुशिक्षण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका केही बिषयमा अभिमुखिकरण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण नभएको ।	
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	--

५६				३.३.४	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरू लाभान्वितभएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र यसको असर)	०-१	१	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धमहिलाहरू सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकाबिषयहरु मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकार्यक्रमहरूमा महिलाहरु सशक्त नभएको ।	महिला दिवस कार्यक्रम
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	---	----------------------

५७		विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.४.१	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श गरे । नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे। नरहेको ?	०-१	°	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श हुने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिगमात्र परामर्श लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	
----	--	-----------------------------	---	-------	---	-----	---	--	---	---	--

५८				३.४.२	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	°	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला रकेही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	---	--

५९				३.४.३	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	°	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा उनीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागिता विना उनीहरूलाई विशेष प्राथमिकता नदिई सञ्चालन गर्ने गरेको ।	
६०				३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	°	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको ।	

६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४	४.१.१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला बालबालिका र , अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिकबालमैत्रीतथा संबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको	ड्रइङ, डिजायन
----	-------------------	--------------------	---	-------	---	-----	-----	--	---	--	---------------

६२				४.१.२	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूमध्ये केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको ।	ड्रोइड, डिजायन
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	--	---	---	----------------

६३				४.१.३	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	°	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको ।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको ।	
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	---	--	--

६४				४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे । नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जल विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको ।	वितरणको मिनेट
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	---	---------------

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४	४.२.१	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए । नभएको ?	०-१	०	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको ।	
६६				४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल वा , स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्षर समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल , वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल वा , स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	स्वस्थ चौकी मा रहेको र आगामी कार्यक्रममा यो बिस्तार गर्दै जाने योजना रहेको

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

६७				४२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरूसंचालित नभएका	कार्यपालिका मिनट
६८				४२.४	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए । नभएको ?	०-१	१	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको ।	गर्ने गरेको, बार्षिक बजेट किताब

६९		शिक्षा कार्यक्रम	४	४.३.१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	नेपाल सरकारको रणनीति विद्यालय भर्ना अभियान संचालनमा रहेको
----	--	------------------	---	-------	--	-----	---	---	--	--	---

७०				४.३.२	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका केही परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकेही बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	IEMIS मा रहेको
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	---	----------------

७१				४.३.३	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए । नभएका ? (जस्तै: अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	१	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा आदि कुनैपनि संचालन नभएको ।	नगर साक्षर घोषणा चरणमा रहेको
७२				४.३.४	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	रहेको

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

७३		खानेपानी तथासर सफाइ	४	४.१	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको ।	छ।
७४				४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा केही वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	नेपाल खुलामुक्त घोषणा भएको

७५				४.४.३	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	---	--	--

७६				४४.४	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	°	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	
----	--	--	--	------	--	-----	---	--	---	--	--

७७	स्वरोज गार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्था पन	४	४.५.१	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको तर र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयननभएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको ।	कार्यक्रम संचालनमा रहेको
----	---	---	-------	---	-----	-----	---	--	---	-----------------------------

७८				स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	रोजगार शाखद्वारा कार्यक्रम हुने गरेको
७९				ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे । नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकाँक)	०-१	१	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको ।	गर्ने गरेको, कार्यक्रम बजेटमा रहेको

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

८०				४५४	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए । नभएको?	०-१	०	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको ।	
----	--	--	--	-----	--	-----	---	--	--	---	--

८१	सुशासन तथा उत्तरदायि त्व २०	सुशासन	४	५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	हुनेगरेको, मैनुट
----	--------------------------------------	--------	---	-------	--	-----	---	--	--	---	------------------

८२				५.१.३	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निशपक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निशपक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निशपक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निशपक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	केहि सुरुवात भएको
८३				५.१.३	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको ।	विभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

८४				५.१.४	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	०	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्नेकुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको ।	
८५	उत्तरदा यित्व रजवाफ देहिता	४	५.२.१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आकल झुकल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको ।		

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

८६				५.२.३	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकासदस्यको उपस्थिति रहनेगरे । नगरेको ?	०-१	°	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकोउपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको कहिले काहीँमात्रउपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकोउपस्थिति रहनेनगरेको ।	
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	--	--	--

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

८७				५.२.३	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे । नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	°	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्नमध्ये केहीकोमात्र स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे पनि यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको ।	
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	--	---	--

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

८८				५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	°	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	website
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	---	---------

८९		सूचना तथा संचार	४	९.३.१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे । नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे। नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	Websiteबाट मात्र सार्वजनिक गर्ने गरेको
----	--	-----------------------	---	-------	---	-----	-----	---	---	--	---

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

९०				५.३.२	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको ।	केहि भाषामा भएको , अडियो रेकर्ड, विभिन्न पत्र पत्रिका
९१				५.३.३	के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वाराकेहीमात्र समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको ।	केहि मात्रामा भएको , अडियो रेकर्ड, विभिन्न पत्र पत्रिका

९२				५.३.४	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरु, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरुको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरुको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्याँकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)	०-१	०.५	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरु, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरुको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरुको जनचेतनामा वृद्धि भएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरु, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरुको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरुको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरु, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरुको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरुको जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	नीति तथा कार्यक्रम
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	---	---	---	--------------------

९३		अनुगमन तथामू ल्याङ्कन	४	५.४.१	के कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ ?	०-१	१	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले केहीमात्र लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	फिडव्यक फारम
९४				५.४.२	के स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसंचा लनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसं चालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसंचाल नबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकार्यक्रमकोसंचा लनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	फिडव्यक फारम अनुगमन फारम

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

९५				५.४.३	के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथियदाकदा छलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने नगरेको ।	विभिन्न समिति उपसमितिमा छलफल हुने गरेको
९६				५.४.४	के अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	१	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका केही पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन ।	गरीने गरेको नीति तथा कार्यक्रम

बर्दिबासनगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आ व २०८१।०८२

९७		समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका केही नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने नगरेको ।	विभिन्न नीति कानून कार्यविधि
९८				५.५.२	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनी कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमाआकलझुकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि बेलाबेलामा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य हुने नगरेको ।	ओरेक रोयम लगायत अन्य सस्थाहरुसग छलफल गरीने गरेको

९९				५.५.३	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	°	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केहीप्रतिनिधिलाई मात्रलैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिम दिने कार्यक्रम रहेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने नगरे ।	
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	---	--

१००				९.५.४	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना ,मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरेपनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने नगरेको ।
-----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--

अनुसूचि २,
सहभागीहरुको हाजिरी

DATE

आज मिति २०८३ साल जेष्ठ १० गतेको दिन
बर्दिबास नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री प्रहलाद
कुमार क्षेत्री ज्यूको अध्यक्षतामा लैंगिक समानता
तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति निर्माण र
परिक्षण कार्यक्रमको तपस्विलको उपस्थितिमा
कार्यक्रम संचालन गरियो ।

उपस्थिति :-

१. श्री प्रहलाद कुमार क्षेत्री - नगर प्रमुख, ब.न.पा.
२. श्री तारा देवी - नगर उप-प्रमुख, "
३. श्री राजमणी अधिकारी - प्र.प.अ., "
४. श्री विरेन्द्र कुमार सिंह - वडा अध्यक्ष, ब.न.पा.
५. श्री काशर मान ख्याङ्वा - वडा अध्यक्ष, ब.न.पा.
६. श्री पद्म बहादुर आल - वडा अध्यक्ष, ब.न.पा.
७. श्री राम स्वगात्र प्रसाद - वडा अध्यक्ष, ब.न.पा.
८. श्री अमरेश्वर सिंह - वडा अध्यक्ष, ब.न.पा.
९. श्री विनयेश्वर आह - कार्यपालिका स.ब.न.पा.
१०. श्री अरुण सीमा कुमारी - कार्यपालिका स.ब.न.पा.
११. श्री प्रतिमा कुमारी वि.क. - कार्यपालिका स.ब.न.पा.
१२. श्री अमिता कुमारी तामाङ - ले.अ. - ब.न.पा.
१३. श्री दिपक बाल पौडेल - अधिकृत - ब.न.पा.
१४. श्री निराला निराला - अधिकृत - ब.न.पा.
१५. श्री अजिब बाल - अधिकृत - ब.न.पा.
१६. श्री शानिका कार्की - इन्तर्निग्र - ब.न.पा.
१७. श्री पुष्पा कुमारी - अधिकृत - ब.न.पा.
१८. श्री सीता अधिकारी - अधिकृत - ब.न.पा.
१९. श्री साजन दाहाल - नि.प्र.प्र. - ब.न.पा.
२०. श्री निता कु. शर्मा - उद्यम विकास सल्लाहकार, ब.न.पा.
२१. श्री अजिब बाल - अधिकृत - "
२२. श्री लक्ष्मी कुमारी प्रसाद - मालगार सल्लाहकार, ब.न.पा.
२३. श्री अमरेश्वर सिंह - वडा अध्यक्ष, ब.न.पा.

DATE: _____

क्र.सं.	नाम	पद	ठेगाना	संकेत
२०	श्री दिपक रात पौडेल	अध्यक्ष	बर्दिबासनगर	
२१	श्री विमल निरौला	"	"	संकेत
२२	श्री रोजिब बस्नेत	सं.सं.	बर्दिबासनगर	संकेत
२३	श्री रोजिब कार्की	इन्जिनियर	ब.न.पा.	संकेत
२४	श्री डेब कुमारी	अध्यक्ष	बर्दिबासनगर	संकेत
२५	श्री सीता अधिकारी	अध्यक्ष	"	संकेत
२६	श्री साजन खड्का	सं.सं.	बर्दिबासनगर	संकेत
२७	श्री लिला कु. शर्मा	उप.वि.सं.	ब.न.पा.	संकेत
२८	श्री लक्ष्मी कुमारी थापा	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
२९	श्री गोबिन्द कु. खड्का	अध्यक्ष	ब.न.पा.	संकेत
३०	श्री पवन कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३१	श्री विनोद कु. शर्मा	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३२	श्री बिष्णु सिँह	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३३	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३४	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३५	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३६	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३७	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३८	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
३९	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
४०	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
४१	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
४२	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
४३	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
४४	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत
४५	श्री रोजिब कार्की	सं.सं.	ब.न.पा.	संकेत

अनुसूचि ३,

